

Een wespendif in gevangenschap

door F. v. Ommen

In 1951 werd een Wespendif als bijna vliegvlugge jonge vogel te Putten (Gld) gevonden en door een dame uit Amsterdam meegenomen. Zij verzorgde deze vogel drie jaar. Jan P. Strijbos verstrekke haar op verzoek inlichtingen omtrent een juiste verzorging en determineerde de vogel ter plaatse als een Buizerd (*Buteo buteo*).

Door bemiddeling van H. J. Slijper kwam de, inmiddels door hem als Wespendif op naam gebrachte vogel, september 1954 in het bezit van de heer Strijland, die een afgerichte havik bezit als jachtvogel en uiteraard een gevormde kennis heeft in het verzorgen van roofvogels.

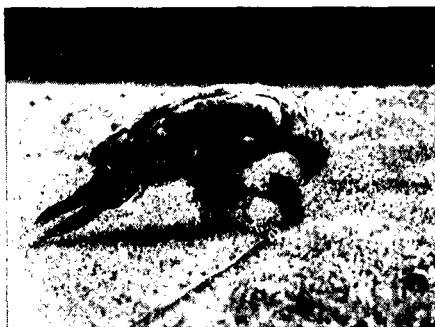
Als gevolg van het verstrekken van onjuist voedsel tijdens het verblijf te Amsterdam, deed zich regelmatig voedselstoornis voor.

Medio september 1954 had de halve rui plaats gevonden. De schachten van de geruide veren vertoonden insnoeringen als gevolg van het onjuiste voedsel. In februari 1955 vervolgde de rui, daar waar deze einde 1954 was opgehouden. April 1955 was de vogel normaal geruid(!). Midden mei 1955 begon de wespendif met de rui 1955 (normaal!), die regelmatig verliep; inmiddels waren de insnoeringen aan de veerschachten afwezig.

Voedselgegevens

Aanvankelijk bestonden enige moeilijkheden i.v.m. voedselomschakeling en acclimatisering. Bijzondere voorkeur toonde de wespendif voor zoete meelspijzen gemengd met een rauw of gekookt ei. Bananen werden met graagte aangenomen, evenals zoete peer en aardbei. Bijen- en wespelarven werden eveneens gesavoureed. Een uitgesproken voorkeur legde de wespendif voor de vette *Vespa*-larven aan de dag, die hij omzichtig één voor één uit de hem aangeboden raten haalde. Werde hem echter dierlijk voedsel, kleine zoogdieren of vogels, voorgelegd in vel of veren welke van te voren waren opengesneden, dan werd deze prooi ongaarne aangenomen en beperkte hij zich bovendien tot de weke delen. Bruine en groene kikkers werden wel genomen, doch werden eerst gekneeld en daarna met zichtbare moeite ontleed en verorberd. Ook werd grondjacht gemaakt op vliegende en kruipende insecten.

De tweede helft van juli 1955 groeven wij een nest van de gewone wesp uit en verborgen dit op natuurlijke wijze onder de grasmatten, dichtbij een heg. De bovenzijde werd met dat van een natuurlijk nest in overeenstemming gebracht. Nadat de wespendif in de omgeving van genoemd nest werd gebracht, volgde de localisatie en hij schonk bijzondere aandacht aan het nest; onderzocht het omzichtig en nauwgezet, nam de omliggende bladeren één voor één in de snavel en vervolgens in de poot, keek in het vlieggat, eerst met het rechter, daarna met het linker oog. De ogen hebben bij het voedselzoeken een zeer belangrijke functie. Na tien minuten begon de wespendif het nest uit te graven, afwisselend met een poot. Dit vertoonde veel overeenkomst met

Met behendigheid worden de wesp larven uit de cellen gehaald.

het scharren van de hoenderachtigen. De houding van het gehele lichaam liet actie vermoeden, de uitdrukking van de kop was duidelijk te onderkennen. Dreigend waren de kop-, hals- en nekveren opgezet. Deze veren zijn tastbaar harder dan de overige en bovendien schubachtig geplaatst. Nadat de raten waren blootgelegd, trok de wespendif de bovenste raat er uit en droeg die in de snavel ongeveer 1,50 m weg. Vervolgens werd deze in de rechter poot genomen en verticaal gehouden. De vette larven werden met een ongekende behendigheid één voor één eruit gehaald en gesavoureed. Daarna nam hij plaats op de rand van het vogelbad en dronk langdurig. De rest van het wespennest liet hij onaangetast, zoals in de vrije natuur gebruikelijk; waar hij er veelal enige dagen aan werkt. Aan het bijzonder broze raat vond nagenoeg geen vergruizing plaats.

Bevond de vogel zich op de grasmat, dan werden met actie en nauwgezetheid de aan hem voorbijvliegende wespen, hommels of bijen visueel gevolgd.

Dikwijls werd de kop dan 180° gedraaid. Concentraties van bovenvermelde insecten hadden zijn bijzondere opmerkzaamheid en werden zo dicht mogelijk omzichtig genaderd.

Op de rand van het vogelbad.

Foto's: F. v. Ommen

Habitus

Bij gevaar neemt de Wespendif een dreig-houding aan. Met halfgeopende vleugels, dreigend opgezette veren, de kop naar voren gestrekt en snavelsperrend onder het uitstoten van blaasgeluiden, maakt de vogel een weerbare indruk. Het is echter een imponeerhouding, die veelal tegenover vijanden succes heeft, alhoewel wespendifen niet in staat zijn zich te verdedigen, doch altijd hun heil in de vlucht zoeken. Deze handelingen kan men bij in gevangenschap vertoevende wespendifen waarnemen, in 't bijzonder als men een andere roofvogel, in ons geval een havik, aan hem vertoonde.

In tegenstelling met de overige roofvogels was onze wespendif op baden gesteld. In de regel is dat niet het geval en geven ze de voorkeur aan een stofbad.

Bij de Wespendif zijn de poten niet alleen ingericht om er mee te grijpen, doch zijn ook als loop- en graafwerktuig ontwikkeld. De tenen en nagels zijn derhalve lang, de laatste echter minder sterk gebogen en minder scherp. Het volwassen mannetje is in de regel aan zijn blauwgrijze kop en bovenzijde te herkennen. De onderzijde van de vogel was overwegend wit met een dwarse grijsbruine bandering. De snavel was grijszwart van kleur. De kleur van de iris hel geel en die van de pupil zwart. Het loopbeen was geel gekleurd. Sexe: mannelijk adult. Lichte kleurphase.

Afmetingen: Totale lengte 580 mm. Linker vleugel 425 mm; rechter vleugel 428 mm. Vlucht 1230 mm. Staartlengte 275 mm. Snavel 33 mm. Loopbeen 48 mm. Middelste teen 49 mm. Nagel van de middelste teen 32 mm.

Ik dank op deze plaats in het bijzonder de heer Strijland voor de uitnemende wijze waarop hij de wespendif verzorgde.

Leiden, 27 december 1955